REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare *nr. 30.*
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc.—Manuscripte nu se retrimit.

INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele
BIROURĬ de ANUNȚURĬ:
în Viena: la N. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik.
în Budapesta: la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seriă garmond pe o colónă 10 banĭ pentru o publicare.— Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seriă 20 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXV.

„GAZETA“ iese în fiăcare di.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șése lunĭ 12 cor., pe treĭ lunĭ 6 cor.
N-rii de *Duminecă 2 fl.* pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-rii de *Duminecă* 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectorĭ.

Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare. Têrgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése lunĭ 10 cor., pe treĭ lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 lunĭ 12 c., pe treĭ lunĭ 6 corone. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 41. Brașov, Joi 21 Februarie (6 Martie). 1902.

Ce vrea Szell cu legea din 1868?

Cu tot dreptul putea se fie orĭ și cine curios de-a vedé ce va dice Szell la tóte cele ce s'au vorbit în decursul desbaterei budgetare despre legea și despre cestiunea naționalităților.

Cu câte-va dile înainte de discursul budgetar al lui Szell diceam, că va fi important a se sci cum gândesce și cum se pronunță ministru-președinte actual unguresc cu privire la legea naționalităților, căcĭ de treĭ anĭ, de când se află la cârmă, a evitat în tot-déuna a spune clar și limpede ce crede el despre acea lege dela 1868 și despre esecutarea ei.

Ei bine, am vědut ce-a spus și ce a declarat în amintitul sěu discurs dela 27 Febr. n. Tótă lumea a fost surprinsă, nu pentru-că ar fi așteptat ca Szell sě facă pe protectorul naționalităților, ci pentru-că s'a arătat, față cu causa lor, parte mai indiferent, parte mai ostil chiar decât antecesorii sěi de tristă aducere aminte.

Mai mult au fost surprinșĭ aceia, carĭ au trăit până acuma în ilusiunea, că Szell este un credincios aderent al principiilor politice deakiste, prin faptul, că dênsul a mers până a declara, că nu recunósce în Ungaria o cestiune a naționalităților în sens european.

Spunênd acésta absurditate ministru-președinte a însoțit'o cu afirmarea, că va fi de lipsă a-se estinde și a se înmulți instituțiunile de stat, carĭ trebue sě aibă tóte caracter național maghiar; că nu e și nu póte fi permis a-se trage la îndoială suprematia maghiară ș. a. în fine a vorbit de „assimilare“ ca de dorința sa cea mai ferbinte. N'a dis însě nicĭ un cuvêntel despre aceea, cum crede că ar trebui sě fie esecutată legea naționalităților, și precum bine observă diarul săsesc din Sibiiu, s'a ferit de a asigura măcar, că voesce ca legea naționalităților sě fie respectată. „De-ar fi declarat măcar atât, am fi avut totuși ceva negru pe alb“, esclamă organul săsesc, gândindu-se că esecutarea acelei legĭ este alfa și omega postulatelor naționaliste din programul săsesc dela 1890.

Unul din cunoscuții oportuniștĭ sêrbĭ, fostul șef de secțiune, baron Ioan Zivkovicĭ, care ar voi cu totadinsul sě împace capra cu varza, ideia de stat maghiar cu desvoltarea națională și culturală a naționalităților, acest om al împăciuirei accentuéză și el acum în „Bud. Tagbl.“, în care scrie câte odată în cestiunea naționalităților, că Coloman Szell a mers prea departe când a declarat, că nu cunósce o astfel de cestiune în Ungaria, căcĭ, dice el, art. de lege XLIV din 1868 cunósce naționalitățile nemaghiare nu numai ca „cetățenĭ ungarĭ individualĭ de limbă nemaghiară“, ci de sine înțeles și ca „individualitățĭ naționale“... altfel acéstă lege nicĭ n'ar avé sens. Mai departe Zivkovicĭ susține, că „asimilarea“, ce o doresce Szell, îndată ce trece marginea trasă prin „puterea de atracțiune a statului“ — și acésta, adaugem noi, regulat sě și întêmplă — devine maghiarisare forțată și nu póte fi admisă.

Și pe când un Sêrb oportunist vorbesce astfel într'o fóiă unguréscă, ce cetim în fóia română dela Arad, care propagă de un timp încóce cu zel tot mai mare „politica de acomodare“?

După ce acéstă fóiă laudă „prudența aprópe surprindětóre“ a lui Szell, care „a sciut sě ocolécă cestiunea naționalităților“, și după ce umblă sě esplice ca o urmare firéscă ceea ce a spus el despre suprematia elementului maghiar, ajunge la conclusiunea, că „celor carĭ doresc resolvarea cât mai repede a cestiunei naționalităților póte sě le convină vorbirea lui Szell“.

Sě lăsăm însě la o parte pe acești absurdĭ admiratorĭ ai prudenței primului-ministru și sě constatăm, că întrega pressă dinăuntru și din afară, care are înțelegere și simpatiă pentru causa libertății popórelor, critică aspru discursul lui Szell și condamnă trufia, cu care încércă sě nege esistența cestiunei naționalităților în Ungaria.

Demisiunea ministrului Hegedüs. Foile unguresci confirmă scirea, că ministru de comerciŭ Alex. *Hegedüs*, și-a dat demisia în scris. Ministru-președinte *Szell*, spun aceleași foi, a primit demisia „cu adêncĭ regrete“. Una din aceste foi, spune, că drept recunoscință a meritelor și activității. Majestatea Sa va conferi lui Hegedüs titlu de baron. — Urmașul lui Hegedüs va fi *Horanszky* Ferdinand, care de mult oftéză după portofoliu.

Cheltuelilor comune. „*N. Fr. Presse*“ este informat, că pe la finea lui Martie se va ține un consiliu de miniștri comun, care se va ocupa cu stabilirea preliminarului budgetului comun pentru anul 1903.

Sașii și dieta.

Diarul estrem șovinist „*Egyetértés*“ vine c'o scire sensațională cu privire la „acțiunea Sașilor“, pe care o născocesce cu atâta virtuositate, încât pare că nicĭ el n'o crede. Ca curiositate o reproducem aicĭ:

„După-cum ni-se comunică de corespondentul nostru sibiian, deputații sașĭ se vor întruni pe la finele luĭ Martie în conferență comună în Sibiiu. Cu ocasiunea acésta deputații sașĭ se vor ocupa cu două lucrurĭ, anume: pe ce punct de vedere sě se pună Sașii în parlamentul maghiar de aicĭ înainte și ce fel de aliațĭ sě caute pentru validitarea principiilor și intențiunilor lor. Sașii se ocupă serios cu gândul de a încheia un compromis politic cu celelalte naționalitățĭ din patrie și sě între și ei în alianța naționalităților. Sub efectul evenimentelor întêmplate dilele din urmă în parlament, în cercurile Sașilor verdĭ din Brașov se discută viu lucrurile acestea și fac propagandă pentru alianța cu „Valahii“. Sașii cred, că ast-fel vor puté esercita presiune asupra deputaților maghiarĭ și pot sě sperie parlamentul maghiar“.

Nu póte fi nimic mai natural, decât ca deputații și ceĭ-lalțĭ conducětorĭ sașĭ sě simtă trebuința de a-se sfătui asupra situațiunei, ce li-s'a creat adĭ prin ne mai pomenitele atacurĭ și terorisărĭ din dietă. N'ar fi însě nicĭ-decum la loc a legă de consfătuirile lor ast-fel de planurĭ, mai ales după-ce numai înainte cu câte-va dile ambele organe săsescĭ (din Sibiiu și Brașov) au declarat categoric, că Sașii nu se pot alia cu cele-lalte naționalitățĭ, pe câtă vreme n'au alt punct de atingere cu ele, decât numai pretensiunea de a-se respecta legea naționalităților.

Tot așa de grăbită este și dorința, ce se esprimă într'un comunicat publicat în „*Deutsches Volksblatt*“ din Viena, în care se dice tot cu privire la atitudinea deputaților sașĭ, că ar fi avut înainte cu câte-va dile o întrunire în care s'ar fi lansat întrebarea, décă în împrejurările de adĭ n'ar fi cel mai potrivit rěspuns al deputaților sașĭ la impertinențele șovinismului, ca *sě iese cu toții din dietă*.

E fórte posibil, ca sě se fi ridicat din partea cuiva acéstă întrebare, care se cuprinde deja în esclamarea, ce a făcut'o deputatul Lutz *Korodi* când nu mai puté sě continue în urma povoiului de întreruperĭ amenințătóre și batjocoritóre: „décă aicĭ nu ne lăsațĭ sě vorbim, *vom merge acasă și vom scrie*“.

Nimic mai natural dér, decât ca în întrunirea intimă sě fi dis însuși Korodi: n'ar fi mai bine sě ne ducem cu toții acasă?

Dér sě scie, că Sașii cu temperamentul lor mai mult flegmatic nu iau decisiunĭ grăbite, ei tot-déuna îșĭ lasă timp pentru a nu pierde ocasiunea de a face eventual ceea-ce se esprimă în cuvintele:

FOUILETONUL „GAZ. TRANS.“

Impresii și amintirĭ.

VIII.

Étă în acest singur comitat o populație românéscă, decât care populația săséscă din întréga Transilvanie numai cu câte-va mii e mai mare.

Și totuși ce deosebire!

Cu tot numěrul covîrșitor al Românilor, importanța lor în afacerile publice puțin cade în cumpěnă.

Intre 215 viriliștĭ ai comitatului găsim numai 12 Românĭ, ér între 217 membri aleșĭ și din oficiu ai congregațiunei, numai 38 Românĭ!

Nicĭ o funcțiune mai de sémă administrativă nu este încredințată vre-unui Român și în registrul de funcționarĭ daĭ pe icĭ pe colo, așa ca din greșală, câte peste un nume românesc, al căruĭ purtător ocupă funcția subalternă de scriitor séu copist. Ér funcționarii ungurĭ orĭ nu sciu de loc românesce, orĭ décă sciu, apoi sciu fórte stricat.

Pe teritoriul comitatului sunt 214 școle primare confesionale gr. cat. și 52 gr. or. la olaltă 266 de școle românescĭ, față cu 23 școle primare de stat, 2 comunale, 10 rom. catolice, 30 helvetice, 6 augustane și 1 jidovéscă. Și cu tóte acestea numěrul analfabeților Românĭ se ridică la suma colosală de 150,000!

Apoi dintre aceia, carĭ sciu carte, óre câțĭ se cultivă mai departe, cetind producte literare românescĭ? Câțĭ sunt carĭ se țină abonată o gazetă românéscă? Am vědut din contră, că preoții ai bibliotecĭ întregĭ de cărțĭ strěine și aprópe fie-care este abonat pe liturghii la o fóie cotidiană unguréscă. Cum sě fie atuncĭ orientațĭ Românii din aceste părțĭ în cele politice naționale, când vederile lor sunt influințate de principii strěine aspirațiunilor nóstre?

„Vai de națiunea, care nu umblă pe piciórele sale, séu nu vede, decât cu ochii altei națiunĭ: nicĭ-odată nu va pětrunde rada de cultură la creerii acestei națiunĭ, ci va rěmâné pururea întunecată ca orbul și șerbă națiunilor răpitóre“. *)

*) Discursul lui Bărnuț „Dreptul public al Românilor“ Iașĭ 1867 pag. 375 anexe.

Nu mě mir de loc așa-dér de disprețul suveran, de care este împărtășit elementul românesc din aceste părțĭ de către ceĭ dela putere.

Așa cetim într'o carte comemorativă edată de însușĭ fișpanul acestui comitat cu ocasiunea jubileului milenar, într'un capitul scris de Dr. Réthy László următórele: „Valahimea în acest comitat, ca și în alte părțĭ, nicĭ-odată n'a fost capabilă a-se ridica din straturile cele mai inferióre ale poporuluĭ“. **)

Deși ar trebui sě ne întristăm de stadiul cultural înapoiat al poporului, în împrejurările actuale, când mulțĭ din aceia, carĭ totușĭ „s'au ridicat din straturile cele mai inferióre“ prin carte și învěțătură—vedem, că ajung transfugĭ și renegațĭ, par' că ne vine sě dicem, că bine le-ar fi fost sě nu se fi ridicat nicĭ-odată din acele straturĭ.

Căcĭ acei analfabețĭ opincarĭ, din straturile acele desconsiderate, au fost elementele, unde și-au găsit refugiu limba și legea nóstră, pe când cărturarii... le duceau la vêndare.

**) „Szolnok-Doboka vármegyei Emlék“ 1896.

Étă, că trenul se opresce la Cășeiu, prima stație dela Dejiŭ.

Pe teritoriul acestei comune s'au găsit urmele castrului roman „Optatiana“ și se scot prin săpăturĭ mereu petri cu inscripțiunĭ. Tot aicĭ sunt și două movile, însemnate cu crucĭ de piatră, sub carĭ se dice, că ar fi înmormêntațĭ ceĭ căduțĭ în ultima invasiune a Tătarilor la 1717.

La vară vor fi doi anĭ, de când s'a sěvêrșit sfințirea bisericei din acéstă comună, o biserică mare și frumósă, dovadă splendidă de spiritul de jertfă al credincioșilor și de înțelepciunea și energia preotului lor.

Am asistat și eu.

Fiind lume multă, eram cam strîmtorat, ceea-ce vědênd „diacul“ mi-a oferit loc în altar. Alăturea de mine, tot în altar, era un tiněr elegant, avênd cilindrul în mână. Mi-s'a spus, că este un tiněr de origine Român, care însě a trecut la legea calvinéscă, actualmente învěțător de stat.

O sensație de spaimă și de milă și de rușine m'a cuprins. Atât este de ne-

„mutare consilium in melius“. Vor vorbi ei și mai alt-fel și se vor decide și mai curênd, dér n'a sosit încă timpul...

Din strĕinătate.

Crisă ministerială în Francia. După o depeșă din Paris, în cercurile politice antiministeriale se colporteză svonul, că e iminentă o crisă ministerială din causa stării îngrijitóre a lui *Waldeck-Rousseau.* — Diarele republicane asigură însĕ, că viéța președintelui de consiliu fiind în afară de ori-ce primejdie, nu póte fi vorba de ô retragere a cabinetului.

Alegerile din Bulgaria. Resultatul cunoscut până acum al primului scrutiniu la alegerile generale de alaltă-erĭ pentru Sobrania bulgară este: 70 guvernamentalĭ, 20 partisanĭ ai lui Gheșoff (opoziție), 20 democrațĭ (opoziție) și 6 Stambuloviștĭ (opoziție). Au fost aleșĭ toțĭ șefii opoziției.

Revoltă în China. Din Peking se anunță, că în districtul Nanking a isbucnit o rĕscólă cu caracter primejdios. Intre cei rĕsculațĭ sunt peste o mie de soldațĭ. Impĕratul chines a dat ordin autorităților sĕ apere pe misionarĭ și pe ceilalțĭ strĕinĭ. Ambasadorul american a comunicat prințului Cing speranțele lui, că China va sci sĕ sugrume rĕscóla și sĕ apere pe strĕinĭ în contra furiei rĕsculaților.

Pedepsirea lui Fuad-pașa. Intr'o corespondență venită din Constantinopol, se povestesce, că s'a aplicat generalului *Fuad-pașa* o pedépsă extra-ordinară. Fuad-pașa în urma acțiunei, ce a esercitat în rĕsboiul ruso-turc și pentru care a căpĕtat renumele de eroul dela Ellena, întrase în buna favóre a Sultanului, și apoi cât a staționat la Constantinopol a esercitat marĭ comandamente și a avut în fine marĭ succese prin atitudinea sa în masacrele din Armenia. La Scutari însĕ, în calitatea sa de comandant, a esercitat o protecțiune asupra victimelor de atuncĭ și notabilii orașelor fără uimițĭ de notificarea Pașei prin care, spre a pune la adăpost siguranța populațiunei armenescĭ, usa de legea marțială. Numai grație acestui procedeu a înlăturat a curge sânge și la Yldiz-Kiosk, decĭ, a fost un act de incomparabilă umanitate... prin urmare un pas de civilisațiune. Tóte aceste fapte, carĭ îi atrăgeau marĭ considerațiunĭ și o mare trecere în jurul tronului, păreau a fi o politică a sa personală, dădù de gândit unor adversarĭ ai sĕi, carĭ ascunșĭ în umbră se decise a disputa favórea și a i-o întuneca înaintea Sultanului. Ast-fel se póte crede, că perderea favórei, ce adĭ a manifestat Sultanul, se datoresce următorului fapt:

La ceremonia ce avù loc cu ocasia plecării misiunei la Meca și Medina, Fuad-pașa purta eșarpa verde. Imediat după acésta, făcù o visită lui Mahmud-pașa cumnatul Sultanului: ceea-ce făcù sĕ se stabiléscă bănuiala de spion. Ca consecința celor precedente, Fuad-pașa pe când eșia dela o audiență particulară, nu și-a mai găsit trăsura, care primise ordin a-l aștepta. Mirat, întrébă, și ca din întêmplare un ministru, care părăsea palatul, i-a oferit loc în cupeul sĕu. Atuncĭ imediat un pluton de cavalerie a încunjurat cupeul și a fost condus până la port, unde a fost înbarcat imediat pe un yacht-imperial, care-l conduse în Syria.

Acéstă scire a produs o mare emoțiune în lumea islamului și a disperat fórte mult pe înalții demnitarĭ, făcêndu-i prin acésta a începe sĕ se îndoéscă de siguranța lor personală.

Pretendentul tronului albanes. Comitetul central albanes din Roma a adresat un apel către toțĭ Albanesii, provocându-i sĕ se pronunțe până la 6 Aprilie, décă vréu sĕ recunóscă de pretendent al tronului albanes pe *don Juan d'Aladro y Perez de Velasco Castriota,* fostul agent diplomatic al Spaniei și care trăesce actualmente în Spania și e strĕnepot al marelui principe alban *Skender* bey.

Crisa ministerială italiană. Monitorul oficial italian publică un comunicat spunênd, că Regele n'a primit dimisia cabinetului și că cabinetul se va presenta din nou în parlamentul convocat pe diua de 10 Martie n.

Demonstrațiile din Paris. In urma demonstrațiilor întêmplate în diua de 3 Februarie la bursa muncii din Paris, poliția a arestat pe anarchistul Libertad, care se dice, că ar fi fost principalul autor al demonstrațiunilor. El va fi dat în judecată, pentru-că a îndemnat la ucidere. Dintre cei arestațĭ cu ocasiunea demonstrațiilor, 19 inșĭ vor fi dațĭ în judecată. Prefectul poliției va propune expulsarea tuturor strĕinilor, carĭ au luat parte la demonstrațiunĭ.

SCIRILE DILEI.

— 20 Februarie. v.

Ministrul de interne român și industriașii. D-l P. S. Aurelian a dat o circulară către tóte primăriile țĕrii, prin care acestea sunt invitate a da tóte lucrările numai industriașilor românĭ și a influința în acest sens și asupra particularilor. — Este sciut, că meseriașii românĭ au de-a suferi fórte mult din causa concurenței Jidovilor, carĭ găsesc întotdéuna mijlócele potrivite pentru a obține tóte lucrările publice dela primării, în timp ce meseriașii românĭ sunt condamnațĭ a muri de fóme în țĕra lor. Circulara d-lui Aurelian, décă se va esecuta, va fi de mare folos industriașilor românĭ în aceste timpurĭ de crisă.

Societatea „Crucea Rosie“ și-a ținut adunarea ordinară — după cum am anunțat — la 1 Martie n. în sala de ședințe a comitatului. A presidat d-l fișpan conte Stefan *Lazar.* După deschidere secretarul societății Dr. Otto *Hnidy* a cetit raportul pe anul de gestiune 1901. Din raport reiese, că societatea are adĭ 232 membri ordinarĭ și 41 estraordinarĭ. Averea societății a fost de 7704 cor. 2 b. și „fondul Elisabeta“ 3401 cor. 84 banĭ. Relativ la acest fond s'a făcut propunerea ca sĕ fie destinat pentru înființarea unui sanatoriu. S'a decis, ca comitetul sĕ se ocupe temeinic cu cestiunea acésta. Au fost aleșĭ: Andr. *Sanek* secretar și I. *Sloof* cassar. Nefiind propunerĭ, adunarea s'a închis.

Instalarea noului metropolit al Moldovei se va face Dumineca viitóre. Din partea ministeriului instrucțiunei publice vor asista d-nii Adamescu, secretar general, și Iulian sub-director în minister.

Iubileul papei. In diua de 3 Martie s'au împlinit 24 de anĭ dela încoronarea actualului papă Leo XIII. In acéstă di s'a celebrat în biserica sf. Petru din Roma o liturghie solemnă. Erau de față 30 cardinalĭ, numeroșĭ archiepiscopĭ și episcopĭ, patricianii din Roma și un public imens. In interiorul bisericei serviciul de onóre îl făceau soldații papalĭ. La órele $10^1/_2$ papa a fost adus în biserică pe „sedia gestatoria“ precedat de ómenii curții și încunjurat de garda elvețiană. După liturghie s'a cântat „Te Deum“ și papa a dat binecuvêntarea. La órele $12^1/_2$ papa s'a întors în Vatican, între aclamațiunile poporului. La acéstă serbare au asistat în logea de curte: principele și principesa de Saxa Weimer, principesa de Saxa-Coburg-Gotha, principele Liechtenstein și contesa Trani. Afară de biserică au menținut ordinea carabinierii. Nu s'a întêmplat nicĭ un incident. — In tóte institutele catolice s'au ținut serbărĭ în acea di atât în Europa, cât și în alte continente. In Constantinopol a celebrat liturghia patriarchul armean Emanulian, asistat de mai mulțĭ episcopĭ. La acéstă liturghie erau de față ambasadorii tuturor puterilor. In Viena a avut loc o recepțiune la nunciul papal, la care a luat parte representantul Maj. Sale, mai mulțĭ archiducĭ și archiducese. (Ferdinand, Otto, Rainer), precum și miniștri, în frunte cu Goluchowski și Körber.

Prelegere economică. Cetim în „Drapelul“: Dumineca d. m. a avut loc a VI-a prelegere economică. Prelegerea a fost de tot interesantă. D-l Titu *Hațieg* a presentat deja un proiect concret, pentru organisarea măeștrilor noștri după branșe, comentându-l în tóte detailurile sale. Conform acestui proiect asociația se fondéză pe un timp determinat, producția anuală se socotesce și se contingentéză pe fie-care măestru pentru a împiedeca supraproducția. Măestri cojocarĭ câștigă un credit personal pe séma asociațiunii, spre a cărui amortisare se crează un fond astfel, că din productele valorate 25% curg în favorul acestuia. Măestrii nu mai merg pe la têrgurĭ, ci asociația se îngrijesce de valorarea productelor cât și procurarea materialului brut. Se institue apoi două comisiunĭ pentru purtarea afacerilor și se angajéză un contabil. Décă un membru ese din sînul asociațiunii înainte de timpul stipulat, perde dreptul la fondul asociațiunii. — Acest proiect a fost viu desbătut, și discuția se va continua Dumineca viitóre, avênd măestrii înșișĭ a-șĭ da părerea asupra lui.

Cununĭ eterne. D-l advocat Dr. Alexandru *Strêvoiù* din Sebeșul-săsesc a trimis din incidentul morții iubitei sale mătușe d-na Carolina I. Lengeru *20 coróne* drept cunună eternă la fundațiunea iubiților reposațĭ, pentru ajutorarea școlarilor românĭ sĕracĭ. Brașov, 20 Februarie 1902. — Bartolomeiù *Baiulescu,* paroch și protopop.

Cercul universitar din Clușiù. Studenții universitarĭ din Clușiù sunt grupațĭ în societatea numită „Egyetemi kör“ (Cercul universitar). Membrii societății se împart în două partide: partidul național, care representă principii naționale antisemite și partidul de reformă, care este compus din Ungurĭ liberalĭ și din Jidovĭ. In diua de 3 Februarie numitul cerc universitar a ținut o ședință fórte furtunósă, la care a asistat ca delegat al senatului universitar, decanul facultății de drept Dr. Kiss Moritz. Acesta și-a dat tótă silința sĕ susțină pe actualul president, care face parte din partidul de reformă și a admonestat tinerimea, sĕ nu se ia după devisele aduse ca contrabandă dela „gunoiul politic“ dinafară. Tinerimea sĕ fie pacínică, sĕ propage patriotismul, ca și până acuma și cu politica se nu-și bată capul. Tóte acestea n'au folosit nimic, sgomotul era așa de mare, încât delegatul a trebuit sĕ suspendeze ședința. Erĭ, în 4 Martie, cercul universitar s'a întrunit din nou.

Omorul din Belinț. Am amintit la timpul sĕu despre casul din Belinț, cu fata Maria Popescu și cu proprietarul de acolo Ludovic Rosenberg. Rosenberg a întreținut relații de amor cu fata timp de 3 anĭ și a sciut sĕ o captiveze pe nenorocita așa de tare, în cât nu se mai putea lăsa de el. Jupânul Rosenberg însĕ după ce și-a satisfăcut „nobilele“ pasiunĭ cu fata, n'a mai vrut sĕ scie de ea și s'a însurat. Maria Popescu, în desperarea sa, a căutat sĕ redobândéscă érăși iubirea amantului seu, acesta însĕ a bătut'o, i-a sfâșiat hainele și când fata era sĕ mérgă la primărie, ca sĕ-l dea în judecată, cerênd despăgubire, jupânul i-a eșit înainte cu pușca

---

pomenit un asemenea cas de convertire la noi, încât am rĕmas zăpăcit cu desĕvêrșire și nu-mĭ venia sĕ cred.

Când am eșit din biserică étă o femeie îmbrăcată țĕrănesce se desface din mulțime și se apropie de el, sĕrutându-l. Era mamă-sa, ori soru-sa!

Ce prăpastie adêncă morală între aceste ființe, fisicesce atât de apropiate!

M'am mirat, dér n'am condamnat, căcĭ cine scie în ce școle și la ce influințe a fost espus tînĕrul Român, ca sĕ ajungă acolo, de a-șĭ părăsi legea și neamul.

O, școla multe póte face!

„Școlele unguresci vor smulge din piepturile tinerilor națiunei nóstre și iubirea aceea, care o plantase întrênsele mamele române; și cu cât vor învĕța mai mulțĭ Românĭ la școle strĕine, cu atât va pierde națiunea mai mulțĭ fii; lăcomia onorurilor și folosul privat îi va trage către strĕinĭ, ei vor iubi numai limba unguréscă, se vor încânta de frumsețea acesteia și vor admira faptele națiunei unguresci, pentru-că numai acestea le vor cunósce; tótă viéța și dorul lor va fi legat singur de națiunea, care îi va amăgi cu frumsța și bunĕtățile sale: de națiunea română nu-i va mai lega nimic, rumpêndu-se odată legătura cea dintâiù și cea din urmă a limbei naționale“.*)

Cu cât mai simpatic ni-se presentă ochilor sufletescĭ un alt tablou, care îmĭ vine în minte prin asociațiunea de idei și pe care nu mĕ pot opri a nu-l descrie aci, ca un frumos „pendant“ la convertirea de mai sus.

S'a întêmplat tot pe teritorul acestui comitat înainte cu doi anĭ.

In atelierul de ferărie, ce se află pe moșia unui baron dintr'un sat românesc de lângă Someș, era angajat un tînĕr lăcătuș de religiunea calvină. Tinĕrul era muncitor și harnic.

In acea comună trăia un țĕran fruntaș, care avea o fată frumósă. Ungurul se amorisézǎ de fată și o cere în căsătorie. Flăcăul nu era urît și îi plăcea fetei. O pedecă mare însĕ se opunea planului de căsĕtorie. Poporul român, se scie, că are mare aversiune pentru religiunea calvină și fata i-a declarat, că nu se va mărita după dênsul, până nu „se va boteza“.

*) Discursul lui Bărnuț ibid. pag. 377.

Ce era de făcut?

Flăcăul nu s'a gândit mult și „s'a botezat“, cum dice poporul, adecă a făcut formalitățile de trecere și a primit taina sf. mir.

Rudele lui, carĭ veniseră la acest act, umblau desperațĭ și bocindu-se în jurul casei, unde se sĕvîrșia ceremonia. Tóte de giaba. Fata i-a pus condiția „sĕ se boteze“, și așa a făcut.

Astădĭ Calvinul de mai nainte este credincios al bisericei românescĭ și trăiesce în armonie deplină cu soția-sa. Și-a cumpărat carte de rugăciunĭ românéscă și caută a se instrui în învĕțăturile bisericei nóstre.

Étă o fată „analfabetă“, „din straturile cele mai inferióre ale poporului“ păditóre și conservatóre a legii și neamului.

Aicĭ este țĕria nóstră!

* * *

Someșul curge lin și plin de demnitate. Trenul înaintéză cu repediciune paralel cu Someșul.

In compartiment suntem trei: Un advocat, membru în comitetul național, un director de gimnasiu, amic din copilărie al meu și eu. Cel dintâiù mergea din Deșiù la moșia sa, ér noi, fiecare, mergeam sĕ petrecem séra de Crăciun în casa părintéscă.

Advocatul spunea, că ținuse de curînd un discurs în congregație, în care a relevat nedreptatea împărțirei cercurilor electorale și că a făcut nu de mult un turneu prin câte-va comune din Chioar, cu scop de a îndemna poporul sĕ ia în esploatare o pădure.

La o haltă dincolo de Glod advocatul ne părăsesce, la Restocĭ se dă jos din tren și directorul, Someșul cotesce de aicĭ în direcție sud-vestică, eu român singur cu inima strînsă. Lemniul rĕmâne la drépta. Incă 3—4 chilometri! Deja se vede dealul golaș din hotarul comunei mele natale. O minută încă și conductorul strigă:

Letca!

Delaleica.

şi cu un glonţ ţintind la capul fetei, a trimis'o pe cealaltă lume. — Procesul acestui omor s'a judecat la curtea cu juraţi din Timişóra în 3 Februarie. Procurorul a pus juraţilor următórea întrebare: „Este Ludvig Rosenberg culpabil de a fi omorît pe Maria Popescu în séra de 15 Ianuarie cu o împuşcătură intenţionată, însĕ nepremeditată?“ Şedinţa s'a suspendat la $12^{3}/_{4}$ şi preşedintele a fixat continuarea ei pe órele 3 p. m. Despre verdictul juraţilor şi sentinţă încă n'avem sciri.

Festivalul societăţei „Tinerimea română“. La 23 Februarie a. c., societatea scienţifică literară, *„Tinerimea Română“* va avé un mare festival în salónele sale din calea Victoriei (Duminecă), al cărui program este: 1) Conferenţa d-lui Nicolae S. *Dumitrescu* preşedintele societăţii, despre „V. A. Urechiă ca naţionalist“. 2) Inaugurarea şi aşeḑarea bustului lui V. A. Urechiă, în sala de şedinţe. 3) Concert, la care vor cânta: d-ra Aurelia Cionca şi d-nii C. Grigoriu, V. Alexiu, I. Dănescu şi Brezeanu, şi 4) Dans. Acest festival va fi unul dintre cele mai distinse ale societăţei „Tinerimea Română“, pentru-că întrarea va fi admisă numai persónelor cu învitaţiunĭ speciale din partea preşedintelui societăţii.

Populaţia universităţii din Clusiŭ în semestrul II este de 1423 de studenţĭ. Aceştia se împart, precum urméză: La facultatea juridică 901 studenţĭ ordinarĭ, 40 estraordinarĭ, la facultatea de medicină 106 ordinarĭ, la filosofie 225 ordinarĭ, 3 estraordinarĭ, la matematicĭ 94 ordinarĭ, 3 estraordinarĭ, farmaciştĭ anul I 24 estraordinarĭ, anul II 21 estraordinarĭ.

Navigaţiunea pe Dunăre. Societatea anonimă ungară de navigaţiune fluvială şi maritimă face cunoscut, că vapórele de pasagerĭ cu mare viteză şĭ-au început cursele pe Dunăre. şi anume: Primul vapor de pasagerĭ a plecat dela T.-Severin în jos la 17 Februarie, 2 Martie, ora 6 şi 30 séra, éră dela Galaţĭ în sus la 18 Februarie. 3 Martie ora 5 p: m. Se fac 3 curse pe sĕptĕmână.

Se caută un fişpan. Diarul „D. T. f. U.“ publică următorul anunţ hazliu: Un comitat orfan, al cărui fişpan fù mazîlit, caută pe acéstă cale, care nu mai este neobicĭnuită, candidaţi potrivițĭ. Cualificaţiune nu se cere. Este de dorit o piele grósă, lipsă de susceptibilitate, urechĭ deschise pentru denunţările proprietarilor, cunóscerea tacticei electorale, mobilă pentru 10 odăi, un nume unguresc, sunt preferaţĭ conţii séu baronii. Cunoscinţele indispensabile sunt: A vorbi nu e nevoie sĕ scie. De scris, sĕ-şĭ scie scrie numele. Cunoscinţe aritmetice sunt de prisos, căcĭ administraţia funcţionéză mult mai bine décă fişpanul nu scie socoti. Ofertele sunt a-se adresa la ministerul de interne sub cifra: „Fişpan“.

Scufundarea unui vapor. *„Le Temps“* află din Saigon, că un vapor chines, care mergea dela Nenn-Diub la Ilanoi, s'a înecat aprópe de Hungyen. Sunt 200 de victime.

Inundaţiĭ în America. Din New-York se anunţă, că în Pensylvania, New-Yersey, New-York şi Connecticut sunt marĭ inundaţiĭ în urma ploilor, ce au căḑut ḑilele trecute. Oraşele Patterson şi Elmira au suferit pagube însĕmnate.

Casina română din Cluşiŭ.

Dăm loc următorului raport, ce-l primim de la D-l secretar al societăţiĭ de lectură române din Cluşiŭ, D-r Ioan Vajda-Voevodu:

Cluşiŭ, Febr. n. 1902.

Onorată Redacţiune! Casina română din Cluşiŭ întemeiată deja în 1860 cu numele „Societatea de leptură română din Cluşiŭ“ ajunsese în decursul anilor din urmă într'o stare de tot deplorabilă. Astfel în anul 1900 singura fóe abonată a acestei casine era „Ellenzék“ din Cluşiŭ, ér „Gazeta Transilvaniei“ se primia gratuit. Aceste douĕ foi erau singurele jurnale, ce se aflau în casina română. Localul, întunecos şi prea depărtat de centru, al „Economului“, încă nu presenta nimic atrăgĕtor pentru public cu atât mai puţin, cât şi mobiliarul casinei era într'o stare de tot deplorabilă.

Acéstă stare a lucrurilor era espresiunea visibilă a referinţelor de tot triste materiale economice ale „Casinei“, care se lupta cu un deficit cronic şi cu o lipsă neîntreruptă de parale, astfel încât la finele anului 1900 însuşĭ comitetul anterior al casinei lansa ideea, ca sĕ se decidă în adunarea generală sistarea deplină a Societăţii.

Dér s'a întêmplat altcum. Luând comitetul pe anul 1901 conducerea s'a inaugurat'o éră nouă, care ne îndreptăţesce sĕ privim ér cu speranţă în viitor.

Înainte de tóte comitetul recunoscând că rădĕcina rĕului zace cu deosebire în starea deplorabilă finanţiară a instituţiunei şi în localul necorĕspundĕtor, care pe mulţĭ îĭ înstrăinéză dela cercetarea casinei, s'a nisuit a înlătura în prima linie rĕul fiinanţiar, făcĕnd apel la bunavoinţa publicului. Acest apel a şi avut resultat fórte înbucurător. Mulţămită deosebită datoresce casina patronilor societăţii: Ilustrităţii Sale D-lui Dr. Alexandru Mocsonyi, care a dăruit 300 cor., d-nilor episcopĭ Escelenţei Sale Mihail Pavel şi Ilustrităţei Sale Nicolae Popea, carĭ împreună cu Ilustritatea Sa D-l Iosif Gáll, membru al casei Magnaţiler, au dat câte 100 cor., ér Ilustrissimul d-n archimandrit şi vicar Dr. Ilarion Puşcariu pe lângă 30 cor. banĭ gata a mai dăruit tóte opurile D-Sale gratuit pentru biblioteca „Casinei.“

Afară de aceste darurĭ marinimóse au mai dat dintre d-nii din Cluşiŭ: d-nii advocaţĭ Iuliu Coroianu şi Vasile Almăşanu câte 50 cor., D-nii D-rĭ A. şi I. Vajda câte 30 cor., d-nii Vasile Hosszu jude la tabl. reg. şi Gavril Karşai câte 20 cor. ér d-l D-r Ştefan Morariu adv. 15 cor., Afară de aceste sume au întrat sume mai micĭ din alte părţĭ şi în fine — the last not the least — brava tinerime universitară din Cluşiŭ aranjând diverse petrecerĭ, din venitul curat al acestora a dăruit casinei 300 cor.

In urma ajutórelor acestora, a activităţei energice a comitetului sprijinit prin desinteresatul concurs al membrilor ordinarĭ şi ajutătorĭ, s'a putut ajunge frumosul resultat, cu care s'a sfîrşit anul economic 1901.

Astăḑĭ casina e deja de mai bine de un an mutată într'un local elegant şi corĕspundĕtor pretensiunilor, ce cu drept cuvênt sĕ pot face faţă cu o atare instituţiune românéscă în cel mai mare oraş al Ardealului.

Afară de aceea mobiliarul s'a acuirat aprópe întreg nou şi e incorcordanţă cu înfăţişarea noului local. De relevat e cu deosebire că s'au cumpĕrat douĕ mese noue de biliard, ce pot sĕ satisfacă şi pe cei mai pasionaţĭ amatorĭ ai acestui joc. Jurnalele politice româneseĭ din patrie şi mai multe jurnale şi reviste din România, precum şi un numĕr însemnat de jurnale şi reviste strĕine stau la disposiţia publicului cetitor în sala de lectură. Cu totul sunt acum 33 de jurnale quotidiane şi reviste abonate pentru Casină.

Nivoul social-intelectual al Casinei s'a înălţat prin ţinerea mai multor disertaţiunĭ în localul casinei, dintre carĭ trebue sĕ relevăm cu mulţămită activitatea d-lui profesor Ioan Pop Florantin, ale cărui conferinţe estetice întrunesc tot-déuna numĕroşĭ ascultători şi o cunună frumósă de dame ascultând cu plăcere interesantele discursurĭ româneseĭ.

(Va urma).

Din Năsĕud.

(Fine.)

Cu acéstă ocasiune corpul didactic, îşĭ ţine de sânta datorinţă a esprima şi pre acéstă cale cea mai profundă mulţămită marinimoşilor contribuitorĭ, carĭ avênd în vedere nobilul scop, n'au pregetat a-şĭ oferĭ binevoitorul lor obol.

În deosebĭ însĕ aduce profunda sa mulţămită Mult Onoratei Dómne Angela Pletos, care ca în fiecare an, astfel şi cu ocasiunea acestei petrecerĭ, a contribuit ca nimenĭ altul, la succesul atât de strălucit al acestei petrecerĭ prin faptul că a tradus, localisat şi presentat piesa teatrală, mai sus citată, de o parte, ér de altă parte a contribuit cu materialul necesar la adjustarea toaletelor trebuitóre, pentru acéstă representaţiune teatrală, care a avut efectul dorit şi a făcut asupra publicului o impresiune din cele mai plăcute.

Mulţămită şi recunoscinţă se aduce la acest loc Stimatei Domnişóre Letiţia Murĕşan, cere a intrupat ideia aranjărei unei tombole cu acéstă ocasiune, apoi Stimtatelor D-şóre: Ottilia Filipan, Emilia Mischinger, Lucreţia Moisil, Cornelia Petri şi Iuliana Murĕşan, carĭ idenţificându-se cu acéstă ideie, au dat tot sprijinul la aranjarea acestei tombole, colectarea de obiecte, precum şi la valorisarea biletelor de tombolă în séra petrecerei; care împrejurare a contribuit mult, ca succesul material al petrecerei nóstre sĕ fie preste aşteptare favoritor.

Étă şi numele acelor Stimate Dómne, D-şóre şi Domnĭ, carĭ cu o deosebită bunăvoinţă au donat pentru acéstă tombolă diferite obiecte de valóre, carĭ s'au sortat în séra petrecerei şi anume: Charlotte Stefanuţiu, Sultana Haliţă, Cornelia Lupu Pop, Letiţia Murĕşan, Iuliana Murĕşan, Sabina, Maria şi Anastasia Pavelea, Maria Simon, Maria Grivasĕ, Clotilda Mălaiu, Eugenia Mălaiu, Magdalina Simon, Elena Tofan, Elisabeta Tofan, Emilia Mischinger, Cornelia Petri, Victoria Filipan, Ottilia Filipan, Maria Micula, Lucreţia Moisil, Dómna Fetti, Ida Volf, Elena Sacaciu, Rosalia Sacaciu, Dora Brescher, Gizella Polak, Anna Müller, Sofia Müller, Helena Daniello, Maria Lupóe, Eugenia Catarig, Octavia Beşa, Ida Goldschmidt, Aurora Ulrich, Angela Pletos, Leontina Scridon, Paraschiva Vintilă, Barbara Larionessi, Luisa Iablonsky, Berta Rusu, Elisabeta Verzariu, Ida Lupu, Ştefan Scridon, Ioan Tomuţă şi Macedon Linul.

Înainte de a încheia acéstă daie de sémă, subscrisul corp didactic, plăcut surprins pentru deosebita atenţiune şi consideraţiune ce i-s'a dat şi cu ocasiunea aranjărei acestei petrecerĭ, în scopul nobil indicat mai sus, — speră cu nemărginită încredere şi în viitor la binevoitorul sprijin al publicului din Năsĕud şi jur, avênd în cele din urmă cu toţii aceeaşĭ ţintă: înaintarea şi înflorirea scumpei nóstre şcóle.

Năsĕud, 8 Februar 1902.

Corpul didactic al şcólei fundaţ. elem. de băeţĭ şi fetiţe, — ca comitet aranjator.

Rĕsboiul din Africa-de-Sud.

Lord *Kitchener* telegraféză următórele din Pretoria:

Colonelul *Anderson*, care conducea colóna diviziei lui *Donops*, a sosit cu 9 ofiţerĭ şi 245 ómenĭ în *Kevunen*. După informaţiunĭ private în 25 Februarie diminéţa colóna fù atacată la *Klersksdorp*. Tunurile-pompon din fruntea colónei şi infanteria au respins pe inimic. După o violentă ciocnire, colóna şi-a continuat mersul, însĕ inimicul o atacà din nou şi apropiându-se cam la o 100 yarde a strîmtorat'o aşa de tare, încât vitele de tras o luară la fugă. Infanteriei însĕ i-a succes a respinge pe inimic. După acésta colóna plecà érăşĭ încet mai departe, când ariergarda ei se pomeni de-odată, că e viu atacată. Tot atuncĭ inimicul năvăli cu mare forţă şi se vîrî între ariergardă şi aripa stângă a colónei, catârii fugiră în tóte părţile şi o mare încurcătura se produse în infanterie. Inimicul profitând de acésta a dat un atac general. Trupele englese s'au luptat timp de 2 óre. O trupă călăreţă de 200 ómenĭ, care a sosit din Klerksdorp, a reţinut puterea covîrşitóre a inimicului, compusă din 1200—1700 ómenĭ.

Kitchener retace resultatul definitiv al luptei, care, după o telegramă de mai înainte, a fost predarea Englesilor şi pierderea tunurilor şi carĕlor cu provisii.

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 4 Martie. Fóia oficială va publica în numĕrul procsim demisiunea ministrului de comerciŭ *Hegedüs* şi numirea lui Ferdinand *Horanszky* în locul lui. — Dieta desbate budgetul ministeriului de interne. — Ministru-preşedinte a cerut prelungirea şedinţelor cu câte-o oră.

Sofia, 4 Martie. Au fost aleşĭ până acum 97 guvernamentalĭ, 33 stoiloviştĭ, 8 stamboloviştĭ, 10 agrarianĭ, 9 liberalĭ (Radoslaviştĭ) 8 socialiştĭ, 6 independenţĭ şi 7 democraţĭ. Toţĭ şefii partidelor politice au fost aleşĭ, afară de Radoslavow, Petrow şi Ivanciov.

Diverse.

Despre sărutare. Dr. *Nyrop*, profesor de limbile romanice la universitatea din Haga, a scris o carte voluminósă despre sărutare. El face cunoscut istoricul sărutării şi arată, că ea este unul din obiceiurile cele mai vechĭ. Literatura sărutării e colosală şi fantasia poeţilor n'a fost póte în nimic aşa de abondentă, decât în iscodirea asĕmănărilor privitóre la sărutare. — Sunt popóre, la carĭ gustul s'a desvoltat aşa, încât femeia numai atuncĭ simte dulcéţa sărutării, décă faţa bărbatului nu e spână. Proverbul olandes ḑice, că barba trebue sĕ aibă mirosul tutunului. Germanul crede, că faţa, care sărută un flăcău inberb, îşĭ sărută marama. Étă o anecdotă danesă: Mirii se certară. Mirésa declarà, că nu póte fi vorba despre cununie şi a pretins dela mire sĕ-ĭ înapoieze tóte scrisorile,

— Iţĭ redau scrisorile, rĕspunse mirele, décă tu îmĭ vei reda mai întâiŭ sărutările.

Mirésa, ce sĕ facă? i-a împlinit pretensiunea, apoi nu şi-a mai cerut scrisorile.

Étă şi un cas de drept: La 1837 Englesul Thomas *Sowerland* a împrocesuat pe d-şóra *Newton*, care — când voi sĕ-i fure o sărutare — i-a muşcat nasul. Judecătorul a achitat pe damă motivând aşa: D-şóra *Newton* are tot atâta drept la buzele proprii, ca şi d-l *Sowerland* la nasul sĕu. Décă d-l Sowerland vré sĕ facă cu buzele d-şórei Newton ceea-ce ei îĭ este neplăcut, şi d-şóra Newton póte face cu nasul d-lui Sowerland, ceea-ce dênsuluĭ nu-i place.

Literatură.

„Supplex Libellus Valachorum“, memoriul presentat împĕratului Leopold II. de către episcopii Bob şi Adamovicĭ în numele poporului român din Transilvania la anul 1791. Textul original latinesc şi alăturea de acesta traducerea românéscă făcută de profesorul Dr. E. *Dăianu*. Sibiiu, „Tipografia“ societate pe acţiunĭ. Un esemplar broşat costă 1 corónă (plus 5 banĭ porto). Se află de vênḑare la Tipografia *„A. Mureşianu“*.

*Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.***
*Redactor responsabil: **Traian H. Pop.***

Dela „Tipografia A. Mureşianu" din Braşov, se pot procura următórele cărţĭ:

(La cărţile aicĭ înşirate este a se mai adauge pe lângă portul postal arĕtat, încă 25 banĭ pentru recomandaţie.)

Scrierĭ economice.

Manual complet de agricultură raţională, de Dr *George Maior*, profesor de agricultură la şcóla superióră dela Ferăstrĕu şi la Seminarul Nifon Metropolitul din Bucurescĭ. Cartea cuprinde patru volume:

Vol. *I Agrologia*, séu Agricultura generală. 34 cóle de tipar cu 217 figurĭ în text. Carte didactică aprobată de On. Minister de Agricultură al Românieĭ cu decisia Nr. 2078 din 1897. Costă *5 coróne.*

Vol. II *Fitotechnia*, séu cultura specială a plantelor, 38 cóle de tipar cu 202 figurĭ în text. Carte premiată de Academia Română cu premiul Nasturel-Herescu în sesiunea 1889. Costă *8 coróne.*

Vol. III. *Zootechnia*, séu Cultura generală şi specială a vitelor cornute, dimpreună cu lânăria şi lăptăria, 49 cóle de tipar cu 225 figurĭ în text. Costă *8 coróne.*

Vol. IV. *Economia Rurală*, séu organisaţiunea şi administrarea moşiilor marĭ şi micĭ. Costă *8 coróne.*

Cartea d-luĭ prof. Maior se deosebesce esenţial de lucrările de acest fel apărute până acuma în limba şi literatura română prin aceea, că este prima lucrare completă pe terenul agronomiei în limba nóstră, care trateză tóte cestiunile cele maĭ marĭ ca şi pe cele micĭ privitóre la agricultura română din tote ţĕrile locuite de Românĭ, pe basa progreselor actuale ale sciinţei şi technicei agricole moderne. Ea ia serios concurenţa cu cele maĭ bune lucrărĭ apărute până acum în limbile culte: germană, francesă, etc.

„Castelul din Carpaţĭ", roman din viéţa poporului român din Ardeal, de Jules *Verne*, tradus de d-l Dr. Victor *Onişor* cu o prefaţă de Dr. Eliă *Dăianu* (Tiparul „Tipografia" societate pe acţiunĭ Sibiiu). *Se află de vêndare la Tipografia „A. Mureşianu" Braşov.* Esemplarul broşat edit. poporală *1 cor. 60*, broşat ed. de lux *2 cor 40* (plus 10 b. porto), legat *4 cor.* (plus 20 b. porto). O carte forte interesantă, care n'ar trebui sĕ lipsécă de pe masa nicĭ unuĭ Român.

Scrierĭ scolare.

Cântul în şcóla poporală de *Iuliu Pop*, învĕţător în Năsĕud. Teoriă, praxă şi cântărĭ. Este o scriere întocmită pentru cei ce propun cântările. Preţul 60 b. (cu posta 66 b.)

Manual catechetic pentru primiĭ anĭ şcolasticĭ, ca îndreptar pentru catecheţĭ, învĕţătorĭ şi părinţĭ, prelucrat de *Basiliu Raţiu*, profesor la seminariul din Blaşiu. Preţul 80 b. (cu posta 90 b.)

Gramatica limbeĭ române, pentru şcólele inferióre, prelucrată după sistemul fonetismului modern, de *Ioan Papiu*. Partea I. Etimologia. *Ediţiunea II.* Preţul 60 banĭ.

„Invĕţătură creştinéscă" séu ***Catechismul mare*** pentru tinerimea greco-cat. *Ediţiunea III.* (1898). Cu binecuvêntarea episcopului de odinióră al Gherlei, Ioan Alexi. Noua ediţiune a apărut cu îmbunĕtăţirĭ şi e tipărită cu ortografia cu semne. Conţine 284 pag., format 8°, e legată solid şi costă cor. 1.60 (cu posta cor. 1.80).

„Carte de cântece pentru tinerimea şcolară adunate şi aranjate de Ioan *Dariu*". A apărut numai acum şi conţine: hore, marşurĭ şcolastice şi eroice, elegii, imnurĭ, cântece religióse şi alte multe soiurĭ alese din cele maĭ frumóse şi de ceĭ maĭ vestiţĭ poeţĭ ai noştri. Costă 50 b. (plus 10 b. p.)

Legea de pensiune pentru învĕţătorii pop. din Ungaria. Preţul 44 banĭ (+ 5 b. porto.)

Oral general pentru şcóla română cu 6 clase şi cu un singur învĕţător de Georgiu Magyar. Preţul 80 b. (+ 10 b. p.)

Indreptar teoretic şi practic pentru **invĕţămêntul intuitiv** în folosul elevilor preparandiali, a invĕţătorilor şi a altor ómenĭ de şcólă de V. Gr. *Borgovan* prof. de pedagogie. Ediţiunea III. Preţul 2 cor. 40 banĭ (+ 10 b. p.)

Scriptologia, séu modul de a nvĕţa cetitul scriind. Indreptariu pentru invĕţatorĭ la tractarea Abecedarului de Basiliu *Petri* prof. preparandial pens. Preţul cor. 2. (+ 10 b. p.)

Curs practic de limba maghiară pentru şcólele popor. rom. intocmit pe basa noului plan ministerial de învĕţ. de Ioan *Dariu* cu concursul mai multor bărbaţĭ de şcólă. Partea I. pentru anul I-iu şi al II-lea de cólă. Preţul 32 banĭ (+ 10 b. p.)

Mama sfântului Augustin de Emil Bougaud, traducere de Salba. Editura d-luĭ prof. Dr. E. *Dăianu*. Tipografia archidiecesană din Blaşiŭ. Cartea are 31 cóle de tipar (500 paginĭ) şi este fructul ostenelelor unor laborioşĭ studenţĭ în teologie dela universitatea din Budapesta. Cuvêntul „Salba" ne reamintesce societatea literară cu acelaşĭ nume a teologilor din seminarul de sfinţat „S-ta Barbara" din Viena. căreĭ societăţĭ îi mulţumim publicarea Fabiolei şi a unei părţĭ din catechismul cel mare al luĭ Deharbe. Traducĕtorii ne ofer o lectură edificătóre în stil îngrijit, tiparul curat, hârtia bună. Preţul unuĭ esemplar legat elegant în pânză este 4 coróne (+ 30 b. porto.) Un esemplar broşat 3 coróne (+ 30 b. porto). *Se află de vêndare şi la Tipografia A. Mureşianu, Braşov.*

„Carnetul Roşu", *o interesantă novelă nihilistă*, tradusă din germană de *Moşul* O broşură de 104 paginĭ, format octav mic. Broşura oferă o lectură uşóră şi distractivă. —*„Moşul"* e cunoscut cetitorilor noştri din numĕrósele sale lucrărĭ publicate în foiţa diarului nostru. Ppreţul cu posta 60 banĭ.

Cursul pieţei Braşov.

Din 5 Martie n. 1902.

Bancnota rom.	Cump.	18.94	Vênd.	18.98
Argint român.	„	18.80	„	18.84
Napoleond'orĭ.	„	19.—	„	19.04
Galbenĭ	„	11.34	„	11.40
Ruble R sescĭ	„	127.—	„	128.—

Cursul la bursa din Viena.

Din 4 Martie n. 1902.

Renta ung. de aur 4%	120.05
Renta de coróne ung. 4%	97.45
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	120.20
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	100.85
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	120.—
Bonurĭ rurale ungare 4%	97.—
Bonurĭ rurale croate-slavone	96.—
Impr. ung. cu premii	192.25
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin	157.75
Renta de argint austr.	101.75
Renta de hârtie austr.	101.55
Renta de aur austr.	120.85
Losurĭ din 1860.	154.50
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	16.31
Acţii de-ale Băncei ung. de credit	715.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit	698.50
Napoleondorĭ	19.09
Mărcĭ imperiale germane	117.22½
London vista	239.95
Paris vista	95.45
Rente de coróne austr. 4%	99.10
Note italiene	93.40

Se caută

O FARMACIE de cumpĕrat.

Oferte a se trimite la adresa Erste oesterreich. concessionirte Pharmac.-Vermittlungs-Bureau des Leopold Kopp WIEN II/I Gushausstrasse 23.

De închiriat

Parterul din casa nr. 12 nou 333 v. **Têrgul boilor** în corn, acomodată de crîşmă, **sĕ dă închirie** *dela 1-a Aprilie 1902.*

Desluşirĭ dă advocatul Puscariu, la „Albina". 13—

55—1902. végrh. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulirt birósagi végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a brassoi kir. törvényszék 1901. évi 6098/p számu végzése következtében Puskáriu József brassói ügyvéd által képviselt „Albina" takarékpénztár és hitelintézet javára Bartha Andor és társa bardoczi lakos ellen 961 kor. 94 fil. s jár. erejéig 1901 évi augusztus hó 28 án foganatositott kielégitési végrehajtás utján lefoglalt és 6600 koronára becsült következő ingóságok u. m.: 21 tehén és 8 piros tarka ökör nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az oklándi kir. járásbiróság 1902 évi V. 38/1 sz. végzése folytán 961 kor. 94 fil. hátralék követelés, ennek 1901 évi szeptember hó 30 napjától járó 6% kamatai erejéig Bardoczon alperesnél leendő eszközlésére **1902 évi aprilis hó 5-ik napjának d. e. 10 órája** határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg hogy az érintett ingóságok az 1881 évi LX. t.-cz. 107. és 208. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégitési jogot nyertek volna ezen árverés az 1881 évi LX. t.-cz. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Oklàndon, 1902 évi februar hó 21-án.

Pollák Ignacz, kir. bir. vghjtó.

4401—1.

ABONAMENTE LA „Gazeta Transilvaniei."

Preţul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:		Pentru România şi străinătate:	
Pe trei lunĭ	6 cor.	Pe trei lunĭ	10 fr.
Pe şése lunĭ	12 „	Pe şése lunĭ	20 „
Pe un an	24 „	Pe un an	40 „

Abonamente la numerele cu data de Dumінecă:

Pentru Austro-Ungaria:		Pentru România şi strĕinătate:	
Pe an	4 cor.	Pe an	8 fr.
Pe şése lunĭ	2 „	Pe şése lunĭ	4 „
Pe trei lunĭ	1 „	Pe trei lunĭ	2 „

Abonamentele se fac mai uşor şi mai repede prin mandate postale.

Domnii carĭ se vor abona din nou, sĕ binevoéscă a scrie adresa lămurit şi a arăta şi posta ultimă.

Administraţiunea „GAZETEĬ TRANSILVANIEI."

„Gazeta Transilvaniei" cu numĕrul à **10 fil.** se vinde la librăria **Nic. I. Ciurcu** şi la **Eremias Nepoţii.**

Plecarea şi sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Braşov.

Valabil din 1 Octomvrie st. n. 1901.

Plecarea trenurilor din Braşov.

Dela Braşov la Budapesta:

I. Trenul mixt la óra 5·8 min. dimin.
II. Tr. accel. (peste Cluşiu) la ó. 2·45 m. p. m.
III. Trenul de pers. la óra 7·48 min. séra.

Dela Braşov la Bucurescĭ:

I. Trenul de persóne la óra 3·55 m. dim.
II. Trenul mixt la órele 11·40 a. m.
III. Tr. mixt. la óra 6·55 min. séra.
IV. Trenul accel. la óra 2·19 min. p. m. (ce vine pe la Cluşiu).

Dela Braşov la Kezdi-Oşorheiu:

I. Trenul de pers. la óra 5.19 min. dim. (are legătură cu Tuşnad la óra 9.18, cu Ciuc Szereda, la óra 10.46 min. a. m.)
II. Trenul mixt la óra 8·50 min. a. m.
III. Trenul de per. la óra 3·15 m. p. m. (are legătură cu linia Tuşnad-Ciuc-Szereda).

Dela Braşov la Zĕrnescĭ (gar. Bartolomeiu).

I Trenul mixt la óra 9·2 min a. m.
II. Trenul mixt la óra 5·26 min. p. m.

Dela Braşov la Ciuc-Gyimes:

I. Trenul de pers. la óra 5·19 min. dim.
II. Trenul mixt la óre 8·50 mim. a. m.
III. Trenul de pers. la óra 3·15 min. p. m.

Sosirea trenurilor în Braşov:

Dela Budapesta la Braşov:

I. Trenul de persóne la óra 8 dim.
II. Tr. accel. peste Cluşiŭ la ó. 2·9 m. p. m.
III. Trenul mixt la óra 10·25 min séra.

Dela Bucurescĭ la Braşov:

I. Trenul accel. la óra 2.18 min. p. m.
II. Trenul mixt. la óra 9·27 min. p. m.
III. Trenul pers., la óra 5 — m. p. m.
IV. Tren. de pers. la óra 7·55 min. dim. (care circulă numai Vinerea dela Predeal.)

Dela Kezdi-Oşorheiu la Braşov:

I. Trenul de persóne la óre 8·25 m. dim. (are legătură cu St.-Georgiu, Ciuc-Sereda óra 3·20)
II. Trenul de pers. la óra 1·53 m. p. m. (are leg. dela Ciuc-Gyimes la 5.17 dim.)
III. Trenul mixt, la óra 6·50 m. séra (are legătură dela Palanca la 8.54 dim.)

Dela Zĕrnescĭ la Braşov (gar. Bartolomeiu.)

I. Trenul mixt la óra 7·12 min. dim.
II. Trenul mixt la óra 1·17 min. p. m.

Dela Ciuc-Ghimes la Braşov:

I. Trenul de pers. la óra 8·25 m. dim.
III. Trenul de pers. la óra 1·53 m. p. m.
III. Trenul mixt la óra 6·50 min. séra.

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.